

Türk Hava Yolları A.O. Kargo Taşıma Genel Şartları

MADDE 1 - TANIMLAR

- 1.1 "Acente" İşbu Kargo Taşıma Şartlarında aksi belirtilmedikçe, kargo taşımasıyla ilgili olarak Taşıyıcıyı temsil etmek veya Taşıyıcı adına hareket etmek üzere açıkça ya da sessiz kalma yoluyla yetkilendirilen gerçek veya tüzel kişidir.
- 1.2 Taşıma sözleşmesi: Taşıyıcı tarafından üstlenilen taşımaya ilişkin olarak Gönderici ile Taşıyıcı arasında sözlü ya da yazılı olarak yapılan kargo taşıma ücretini de içeren anlaşmadır.
- 1.3 "Hava yük senedi/ Konşimento/ Air Waybill" gönderici ya da onun adına düzenlenmiş, kargo taşıması konusunda Gönderici ve Taşıyıcı arasında yapılan "Taşıma Sözleşmesinin" varlığını ispata hizmet eden "Hava Yük Senedi/ Konşimento/ Airwaybill" (işbu kargo taşıma genel şartlarında "Hava yük senedi/ Konşimento/Air Waybill" tabirlerden her biri diğeri yerine kullanılabilir ve aynı anlamdadır.) adı verilen duruma göre 4.1. maddeye göre düzenlenmiş haliyle elektronik formatta da olabilen belgedir.
- 1.4 "Uygulanabilir KONVANSİYON" Taşıma Sözleşmesine uygulanabilir olmasına bağlı olarak, -aşağıda belirtilenlerden biri ya da birkaçını ifade eder.
  - 1.4.1 28 Mayıs 1999 tarihli, Hava Yoluyla Uluslararası Taşımacılığa İlişkin Belirli Kuralların Birleştirilmesine Dair Sözleşme (bundan sonraki kısımlarda Montreal Konvansiyonu olarak anılacaktır) anlamına gelir.
  - 1.4.2 12 Ekim 1929 tarihinde Varşova'da imzalanan Uluslararası Hava Taşımalarına İlişkin Bazı Kuralların Birleştirilmesi Hakkında Konvansiyon, (bundan sonraki kısımlarda Varşova Konvansiyonu olarak anılacaktır.)
  - 1.4.3 28 Eylül 1955 tarihinde Lahey'de tadil edilen şekliyle Varşova Konvansiyonu,
  - 1.4.4 1 sayılı 1975 tarihli Montreal Ek Protokolü ile tadil edilen Varşova Konvansiyonu;
  - 1.4.5 1955 tarihli Lahey ve 2 sayılı 1975 tarihli Montreal Ek Protokolü ile tadil edilen Varşova Konvansiyonu
  - 1.4.6 1955 tarihli Lahey ve 3 ve 4 sayılı 1975 tarihli Montreal Protokolü ile tadil edilen Varşova Konvansiyonu
- 1.5 "KARGO" ("eşya" terimine eşdeğerdir.) Uçuşun tabi olduğu konvansiyonun izin vermesine bağlı olarak uçakta taşınan veya taşınabilen posta da dâhil her tür Eşyadır. Bir hava yük

senedi/ konşimento ya da sevkiyat kaydı kapsamında taşınan refakatsiz bagaj ve hayvanlar da Eşya kapsamdadır.

- 1.6** "TAŞIMA" Kargonun bir hava taşıma sözleşmesi kapsamında bedelli ya da bedelsiz olarak hava ya da başka bir ulaşım yolu ile taşınmasıdır.
- 1.7** TAŞIYICI" Hava yük senedi/ Konşimento/ Air Waybilli düzenleyen ya da sevkiyat kaydını saklayan, duruma göre diğer taşıma dokümanlarında "taşıyıcı" olarak gösterilen ve kargoyu taşıyan ya da taşımayı üstlenen ya da bu taşıma ile ilgili diğer tüm hizmetlerin bir kısmını veya tamamını veren tüm taşıyıcıları kapsar.
- 1.8** İcra eden taşıyıcı: ard arda gelen taşıyıcı sıfatı olmaksızın, kargoyu sözleşme akdeden havayolunun verdiği yetki ile tamamen ya da kısmen taşıyan havayoludur.

Ard arda gelen taşıyıcı: Taşımayı bir ya da birden fazla havayolu ile olan sözleşmesi nedeniyle tek bir hava yük senedine dayalı olarak tek bir hizmet olarak sunan havayoludur.

- 1.9** "Taşıma ÜCRETİ/Tarifeler" Taşıyıcının hava yük senedi/ Konşimento/ Air Waybillin düzenlediği günde Göndericinin seçtiği taşıma türüne göre geçerli, taşıma konusu eşyanın değeri ve ağırlığına göre belirlediği ya da Taşıma sözleşmesinin tarafları arasında kararlaştırılmış, ücret, harç ve diğer tüm giderlerdir.
- 1.10** Diğer ücretler: Taşıma türüne göre, Taşıma sözleşmesinin tarafları arasında kararlaştırılmış harç ve diğer tüm giderlerdir.
- 1.11** "ALICI" Hava yük senedi/ Konşimento/ Air Waybillde ya da sevkiyat kaydında adı Kargonun teslim edileceği taraf olarak geçen gerçek ya da tüzel kişidir.
- 1.12** "GÜNLER" Pazar gün ve resmi tatil günleri de dâhil haftanın yedi gününü içeren tam takvim günleri anlamına gelir, şu şartla ki, ihbar yönünden ihbarın alındığı gün veya bir geçerlilik süresinin hesabında taşıma belgesinin düzenlendiği gün ya da uçuşun başladığı gün, günlerin hesabında dikkate alınmayacaktır.
- 1.13** "TESLİM ETME HİZMETİ" Taşıyıcının teslim hizmeti sunduğu noktalarda talep halinde, gelen kargonun varış hava alanından alıcının veya alıcı tarafından tayin edilen temsilcisinin adresine ya da gerektiğinde muhafaza altına alınabileceği resmi bir kurumun adresine taşıyıcı tarafından kabul edilen şartlarla taşınmasıdır.

- 1.14** "TESLİM ALMA HİZMETİ" Taşıyıcının böyle bir hizmet sunduğu noktalarda hava alanları arasındaki taşımalar da dâhil olmak üzere, gönderilecek kargoların gönderenin ya da tayin edilen temsilcisinin teslim alma noktası olarak belirlediği adresten kalkış hava alanına, Taşıyıcının belirlediği şartlarda taşınması hizmetidir.
- 1.15** "SEVKİYAT" ("Gönderi" terimine eşdeğerdir) İşbu Kargo Taşıma Şartlarında aksi belirtilmedikçe, Taşıyıcı tarafından bir defada ve bir adreste bir gönderenden kabul edilen, bir lotta ve tek bir hava yük senedi/ konşimento ya da tek bir sevkiyat kaydı altında bir varış adresindeki bir alıcıya taşınmak üzere bedeli ödenen bir ya da birden fazla kargo paketi, parçası ya da balyasıdır.
- 1.16** "SEVKİYAT KAYDI" Taşıyıcının kontrolü altında taşınan eşyaya ilişkin, hava yük senedi/ konşimento dışında var olan kayıtlardır.
- 1.17** "GÖNDEREN" ("Gönderici" terimine eşdeğerdir) Kargo taşınması için Taşıyıcı ile sözleşme yapan taraf olarak hava yük senedi/ konşimentoda ya da sevkiyat kaydında adı geçen kişidir.
- 1.18** "ÖZEL ÇEKME HAKKI" Uluslararası Para Fonu tarafından belirlenen Özel Çekme Hakkıdır.
- 1.19** Diğer kayıtlar/ dokümanlar: Taşıma hakkındaki bilgi kayıtlarıdır. İşbu Kargo Genel Taşıma Şartları Hava Yük Senedi/ konşimento her zaman diğer kayıtlara referans eder.
- "Taşıma ücreti teslimde ödemeli kargo": Taşıyıcı tarafından kabul edilmesi halinde, taşıyıcının organizasyonunun el verdiği yerlerde taşıma ve diğer ücretlerinin varış noktasında kargonun teslimi esnasında tahsil edilmesi suretiyle teslimatı yapılan gönderilerdir.
- 1.20** Code share: Bir taşıyıcı tarafından icra edilen bir uçuşun başka bir taşıyıcı tarafından kodu, tanımlayıcısı ve/veya uçuş numarası altında pazarlamasını sağlayan herhangi bir düzenleme, paylaşım anlamına gelir.
- 1.21** "MÜCBİR SEBEP" Makul olan tüm tedbirler alınmış olsa dahi sonuçları önlenemez olan alışılmadık, beklenmedik, kontrol dışı şartlardır.
- 1.22** "TAŞIYICI KURALLARI" Hava yük senedi/Konşimentonun düzenlendiği tarihte geçerli olan ve yürürlükteki ücret tarifelerini de içeren, Kargo taşınmasını düzenleyen, Taşıyıcı tarafından yayınlanmış veya oluşturulmuş ve buradaki Kargo Taşıma Genel Şartları dışındaki kurallar ve düzenlemeler anlamına gelir.

MADDE 2 – UYGULANABİLİR HUKUK VE KARGO TAŞIMA GENEL ŞARTLARININ UYGULAMA ALANI

2.1 Genel

İşbu Kargo Taşıma Genel Şartları Taşıyıcı ya da onun adına üçüncü kişilerce yerine getirilen ve bunlarla ilgili olan kargo taşımaya ilişkin tüm hizmetlere uygulanacaktır. Buna Gönderen ya da Alıcı tarafından talep edilmese dahi durumun gerektirmesi halinde Taşıyıcının vermeyi uygun gördüğü olası tüm hizmetler de dâhildir. Taşımanın 1.4. de belirtilen Uygulanabilir Konvansiyon hükümlerine göre “Uluslararası Taşıma” olması halinde ilgili taşıma 1.4. maddede belirtilen uygulanabilir konvansiyonun şartlarına ve ilgili konvansiyonun hükümlerine aykırı olmadığı sürece İşbu Kargo Taşıma Genel Şartlarına tabi olacaktır.

2.2 Geçerli kanunlar ve Taşıyıcı kuralları

Madde 2.1 ile çelişmediği sürece Taşıyıcı tarafından yapılan Kargo taşımaya ve bununla bağlantılı diğer hizmetler aşağıdaki hükümlere tabidir

- 2.1.1 Taşımaya uygulanabilir kanun (milli hukukun “uluslararası taşıma” olmayan taşımalar bakımından uygulanmasını kabul ettiği Konvansiyon hükümleri dâhil) hükümet düzenlemeleri, emirler, gereklilikler,

2.3 Taşıyıcı kuralları

İşbu Kargo Taşıma Genel Şartları dışında Taşıyıcı tarafından yayınlanmış veya oluşturulmuş olan kargo taşımaya düzenleyen Taşıyıcının kuralları Şartları, ücret tarifeleri, prosedürleri, yönetmelikleri anlamına gelir. Şu kadar ki, tarifelerde belirlenen kalkış ve varış saatleri bu kapsamda değildir. Bu kurallara Taşıyıcının www.turkishcargo.com.tr web sitesinden veya veya herhangi bir şube ofisinden ve tarifeli servislerini işlettiği havaalanlarından ulaşılabilir.

- 2.4 Hava yük senedi/ Konşimento/ Air Waybillda belirtilen başlangıç ve varış noktaları ile Taşıyıcının tarifesinde ilgili parkur için planlanmış duraklama yeri olarak belirlenen noktalar dışında Konvansiyonun amacı için kararlaştırılmış ara duraklama noktaları gerektiğinde Taşıyıcı tarafından değiştirilebilir.

- 2.5 İşbu Kargo Taşıma Şartlarının hiç bir hükmü kamu düzeninin zorunlu kıldığı düzenleme ve kanunlar hilafına olacak şekilde gönderici ya da alıcının aleyhine değiştirilemez.

2.6 Taşıma şartlarının uygulama alanı

Her tür kargo taşımaya ve bu taşıma ile bağlantılı olarak yayınlanan kargo taşıma oranları içinde verilen buna bağlı tüm hizmetler, Madde 1.4’de atıf yapılan düzenlemeler göz önünde bulundurulmak suretiyle işbu Kargo Taşıma Şartları ve açıklanan diğer geçerli tarifelerin hava taşıma senedinin veya Madde 4.2 anlamında sevkiyat kaydının düzenlendiği tarihte geçerli olan şekline ya da taraflar arasında yapılan sözleşme hükümlerine tabi olacaktır. Özel kargo ya da özel servisler için ürün, hizmete özgü tarife ve taşıma koşullarına taşıyıcının www.turkishcargo.com.tr adresli web sayfasından, burada düzenleme bulunmayan hallerde

IATA TACT Rules kitabından ulaşılabilir. Taşıyıcı taşıma akdi ile üstlendiği edimin ifasını 3. kişilere yaptırabilir, yardım alabilir.

2.7 Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada Uygulaması

İşbu kargo taşıma genel şartları Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ya da Kanada'daki yerler arasında ya da Amerika Birleşik Devletleri'nde ya da Kanada'da bir yer ile o ülkelerde yürürlükte olan tarifelerin uygulandığı dışarıda herhangi bir yer arasında yapılan taşımalara uygulanmamaktadır. Bu tür taşımalara uygulanan kurallar ve tarifeler Taşıyıcının ofislerinde görülebilir.

2.8 Ücretsiz taşıma

Ücretsiz taşımalarla ilgili olarak, Taşıyıcı işbu Kargo Genel Taşıma Şartlarının tamamını ya da bir kısmının uygulanabilirliğini hariç tutma hakkına sahiptir.

2.9 Charter seferler

Taşıyıcı ile yapılan bir charter anlaşmasına istinaden yapılan kargo taşıması, Taşıyıcının charter taşımasına ilişkin düzenlemesinin bulunması halinde bu hükümlere tabi olacak, ve charter taşımasına ilişkin düzenlemede aksi belirtilmedikçe işbu Kargo Genel Taşıma Şartları uygulanmayacaktır. Taşıyıcının geçerli bir charter taşıma düzenlemesi olmaması halinde, işbu Kargo Taşıma Genel Şartları taşıyıcının, işbu şartların tümünün ya da bir kısmının uygulanabilirliğini hariç tutmadığı ölçüde geçerli olacaktır. İşbu Kargo Taşıma Genel şartlarının geçerli hükümleri ile charter taşıma düzenlemesi arasında çelişki olması halinde, charter taşıması bakımından charter taşıma düzenlemesi geçerli olacaktır. Charter anlaşmasına binaen taşıma, talep eden gönderici açıkça ya da zımni olarak belirtilmese dahi, Charter kargo taşıma şartlarını kabul etmiş sayılacaktır.

2.10 Bildirim olmaksızın değişiklik

Taşıyıcı, geçerli kanun ya da resmi mevzuat veya emirlerde aksi belirtilmedikçe, işbu Kargo Taşıma Genel şartları ile Taşığı tarafından yayınlanan ücretleri, masraf ve diğer giderleri, önceden her hangi bir bildirim şartına bağlı olmaksızın değiştirebilir. Kargo Taşımaları hava yük senedi/konşimentonun düzenlendiği tarihteki ücret tarifesi masraf ve diğer giderlere tabidir.

2.11 Kargo Taşıma Genel Şartlarının öncelikli olarak uygulanması

Kargo taşıması, hava yük senedi/ konşimentonun düzenlendiği tarihte ya da sevkiyat kaydı tarihinde geçerli olan Taşıyıcı kurallarına, düzenlemelerine ve tarifelerine tabi olacaktır. Taşıyıcının hava yük senedi/ konşimentonun düzenlendiği tarihte ya da sevkiyat tarihinde geçerli olan kuralları düzenlemeleri ve tarifeleri ile işbu kargo taşıma genel şartları arasında uyumsuzluk olması halinde aksi belirtilmedikçe kargo taşıma genel şartları üstün tutulacaktır.

MADDE 3 - EŞYANIN TAŞIMA İÇİN KABUL EDİLEBİLİRLİĞİ

3.1 Kabul edilebilir kargo

3.1.1 Taşıyıcı, ekipmanının ve yükleme alanının elverişli olması ve kargoyu taşımasının makul olarak kendisinden beklenemeyeceği durumlar dışında aşağıdaki şartları taşıması kaydıyla, her tür emtianın malın, ürününün taşımasını kabul edebilir. Şu kadar ki taşınması istenen kargonun;

3.1.1.1 Taşıyıcının kurallarına göre kargo taşımasından hariç tutulmuş nitelikte eşya olmaması,

3.1.1.2 Seferin başlayacağı, duraklama ve/veya varış ülkesi ile üzerinden geçilecek herhangi bir ülkenin ambargo, ihracat ithalat kanunları ya da mevzuat ve düzenlemeleri kapsamında taşınmasının yasaklanmamış olması,

3.1.1.3 Uçakla taşınmaya ve varsa taşıyıcının www.turkishcargo.com.tr web sayfasından ulaşılabilecek bu konudaki özel talimatlarına ve ilgili ülkelerin aradığı özel kurallara uygun şekilde paketlenmiş olması,

3.1.1.4 Başlangıç, duraklama, geçiş ve varış ülkelerinden sevki için gerekli tüm resmi makam izinlerinin alınmış, formaliteler ve gümrük belgelerinin temin edilmiş ve varsa diğer kargo konusu malın sevkine ilişkin ilgi ülke makam bildirimlerinin taşıyıcıya uçuştan önce gerekli tüm sevkiyat belgeleriyle birlikte ibraz edilmiş olması,

3.1.1.5 Uçağı, kişileri ya da malları tehlikeye sokma ya da uçaktaki yolcu ve diğer mallara zarar ve/veya rahatsızlık verecek nitelikte olmaması, gerekir.

3.1.2 Taşıyıcı şartlar gerektirdiğinde herhangi bir sorumluluk kabul etmeden kargoyu taşımayı kabul etmeme hakkına sahiptir.

3.2 Değerli kargo sınırlaması

Taşıyıcının özel değer beyan edilen kargoyu taşımayı reddetme ya da duruma göre kendi bildireceği koşullara Gönderici tarafından uyulmasını talep etme **hakkı saklı kalmak kaydıyla, Gönderen her taşımada, kargonun Taşıyıcıya verildiği anda** varış yerinde teslimi ile ilgili olarak talep edilen özel hizmet bedelini ödemek koşuluyla, tutar ölçüsünde ücret cinsini belirterek özel bir fayda beyanında bulunma imkânına sahip olabilir. Taşıyıcı, özel değer beyan edilen taşımaları reddetme hakkına sahiptir. Gönderenin kargoyu böyle bir

durumda kendi insiyatifi ile özel değer bildiriminde bulunmadan göndermeyi tercih etmesi halinde, Taşıyıcı ayrıca bir sorumluluk üstlenmez.

3.3 Kargonun paketlenmesi ve işaretlenmesi

- 3.3.1 Gönderen, kargonun uçağa yüklenme/ boşaltma, depolama, gümrük ve teslimi aşamaları da dahil olmak üzere hava taşımalarının tüm safhalarında, 3. kişilerin eşyanın ve uçağın zarar görmesini önleyecek, evsafına ve hava taşımalarının gerekliliklerine uygun şekilde kayıp, hasar ve bozulmaya uğramadan güvenli bir şekilde taşınmasını temin edecek paketlemeyi sağlamakla sorumludur. Gönderen yağma ve çalınma riski taşıyan sevkiyat için nötr/ doğal muhteviyatını göstermeyen, güvenli bir paketleme malzemesi seçmelidir. Her bir paket taşıyıcıya teslim edildiği esnada gönderici ve ve alıcının isimleri ve adresleri ile sevkiyat için gerekli diğer işaretleri havi şekilde işaretlenmiş ve bu işaretlemeler teslimde kadar taşıma şartlarından etkilenmeyecek evsafda okunaklı ve dayanıklı olmalıdır.
- 3.3.2 Taşıyıcının kurallarına uygun olarak değerli eşyalar içeren paketler, Taşıyıcı tarafından talep ediliyorsa mühürlenmelidir.
- 3.3.3 Taşıma ücretinin teslimde alıcı tarafından ödenmesi kaydıyla teslim şartı ile gönderilen sevkiyatın her parçasının üzerinde görünür ve okunaklı şekilde gönderici ve alıcının isim ve adres bilgisinin yanı sıra "C.O.D." ibaresi bulunacaktır.

3.4 Sadece belirli şartlar altında kabul edilen kargo

- 3.4.1 Sayılanlarla sınırlı olmamak kaydıyla, tehlikeli maddeler, canlı hayvanlar, ısıya duyarlı maddeler, çabuk bozulabilir maddeler, tıbbi malzeme ve canlı organ, kırılabilir, hassas malzeme, cenaze ve diğer özel kargo ancak ilgili kargonun taşınması için Taşıyıcıya ait geçerli kural ve düzenlemeler ve IATA TACT Rules kitabında belirlenen şartlara uygun olması halinde kabul edilebilir.
- 3.4.2 İlaçlar/tıbbi malzemeler, bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla ısıya duyarlı mallar, hava taşımalarının ve malın özellikleri dikkate alınmak suretiyle zarar görmelerini önleyecek ve sıcaklık değişikliklerine karşı koruma sağlayacak yeterlilikte paketlenmelidir. Gönderenin sevkiyatı bunun için gerektiğinde ek ücret ödemek suretiyle hava taşıyıcısı tarafından sağlanan özel sevkiyat için kullanıma sunulan Aktif Isı Kontrollü konteynerlerde taşınması gerekmektedir. Ancak, taşıyıcının bu surette özel taşıma kapları kullanmış olması, taşımanın tabi olduğu mevzuatın değiştiği, sorumluluk sınırlamasının kaldırıldığı anlamına gelmez ve 3.2. madde anlamında özel değer bildiriminde bulunulmadıkça taşıma için öngörülen sorumluluk sınırlarının uygulanmasına engel teşkil etmez.

3.4.3 Tehlikeli mallar tabi oldukları mevzuat ve düzenlemelere göre etiketlenmiş paketlenmiş ve işaretlenmiş olmalıdır. Tehlikeli malların, değerli eşyaların ve canlı hayvanların taşıma için kabul edilmesi durumunda ilgili yasa ve düzenlemelere göre işaretlenmesi ve göndericinin bu malların taşınması için Taşıyıcının bu amaçla yayınladığı ücret ve tarifelere uygun işlem yapması değerli eşyanın görünmesini ve paketlerden mal alımını engelleyecek korunaklı bir muhafaza ve paketleme içinde taşınması gerekmektedir.

3.5 Taşınması koşullara bağlı Özel kargoyla ilgili şartlara riayet edilmemesi durumunda sorumluluk

İşbu kargo taşıma genel şartlarına göre Gönderici, özel kargonun taşınmasıyla ilgili şartlara riayet etmek ve özel kargoya ilişkin taşıma kurallarına uymayan gönderileri taşımaya sunmamakla sorumludur. Gönderici bu kuralları ihlal, ihmal nedeniyle doğan her tür zarardan ve bu sebeple maruz kalınan cezalardan Taşıyıcı ve 3. kişilere karşı sorumludur. Gönderici, bu kapsamda oluşan hukuki takip masrafları da dâhil olmak üzere 3. kişilerin tüm taleplerine karşı Taşıyıcıyı beri kılar

3.6 Taşıyıcının denetleme hakkı

Taşıyıcı kargo ile ilgili belgelerin ve/ veya verilerin doğruluğunu kontrol ile yükümlü değildir. Taşıyıcının böyle bir yükümlülüğü olduğu ve sorumluluk aldığı anlamına gelmeksizin, tüm sevkiyatlara ait paketleri ve içeriklerini denetleme ve herhangi bir sevkiyatla ilgili olarak sunulan bilgilerin ya da belgelerin doğruluklarını ve yeterliliklerini sorgulama hakkı saklıdır. Taşıyıcı, göndericinin gerekli koşullara uygun davranmaması nedeniyle ne gönderenin ne de 3. kişilerin uğradığı kar kaybı, masraf ya da başkaca kayıplardan sorumlu değildir.

3.7 Birim Yük Cihazları

Gönderen, bir birim yük cihazı (ULD) yüklemeyi üstlendiğinde Taşıyıcının yükleme talimatlarına uymalıdır ve Taşıyıcıyı bu talimatlara uymamaktan kaynaklanan herhangi bir sonuç için tazmin etmekle yükümlüdür.

3.8 Tracking Devices/izleme ve ölçüm cihazları

Göndericinin malın takibi veya gönderiye ve/veya taşımaya ilişkin verileri kaydetmek için malların üzerinde veya içinde kullandığı takip cihazları hava yük senedi/ konşimentonun tanzimi sırasında ve her halükarda en geç malın Taşıyıcı ya da yetkilisine teslimi anında ilgili cihaz/ aygıt/ araç açıkça gösterilmek suretiyle beyan edilmek zorundadır. Bu tür cihazlar ancak hava taşıması için geliştirilmiş olmak, ilgili otoritelerce sertifikaya edilmiş olmak veya Taşıyıcı tarafından belirlenmiş kurallara uyması koşuluyla kabul edilebilir. Bu tür cihazlar münhasıran gönderici ve alıcı arasındaki sözleşme kurallarında aranan kalite standartlarının sağlandığının belgelenmesi amacını matuftur. Bu aygıtların varlığı ile Taşıyıcı aleyhine ilave

sorumluluklar geliştirilemez. Taşıyıcı, kargoyu kabul ettikten sonra doğabilecek herhangi bir aksaklıkta(hasar olabilir, kargonun yanlış ısı derecesinde depolanmış olması olabilir vb.) Gönderici/ Alıcıya haber vermeden aksaklığı düzeltme ve sevkini devam ettirebilme hakkına sahiptir.

MADDE 4 - DOKÜMANTASYON

Gönderen, Taşıyıcı tarafından belirtilen sayıda hava yük senedi/ konşimento /air waybilli Taşıyıcının belirlediği formda, şekilde ve kopya sayısı kadar düzenleyecek ya da kendi adına düzenlettirecek ve konşimentoyu Taşıyıcıya kargoyu teslim ettiği anda teslim edecek ve/ veya Taşıyıcının kabul ettiği elektronik formatta hazır edecektir. Şu kadar ki, Taşıyıcı taşıma konusu kargo ve kargo taşıma ücretleri ile önceden tespiti mümkün ise diğer ücretleri konşimentoda belirtilecektir. Konşimento konusu kargo birden fazla paket ise, ya da kargonun tek bir paket ile tek bir uçakta taşınması Taşıyıcıya ait ya da taşımanın tabi olduğu düzenlemeler ihlal edilmeksizin mümkün değil ise, Taşıyıcı gönderenden ayrı konşimentolar düzenlemesini ya da kendi adına düzenlettirmesini isteyebilir. Gönderen her zaman IATA TACT Rules kitabından bulunabilecek güncel konşimento örneğini kullanmak zorundadır.

4.1 Elektronik Hava yük senedi/ Konşimento/ Air Waybill

Hava yük senedi/ Konşimento, taşıyıcının buna imkân sunduğu durumlarda, gönderici tarafından elektronik formda düzenlenebilir ve/ veya taşıyıcının tanıdığı imza biçimi ile imzalanarak kaydedilebilir. Şu kadar ki, taşıma konusu malın teslimi anında Konşimentonun fiziki olarak hazır edilmesi ve ibrazı zorunludur. Hava yük senedi/ Konşimento ekindeki açık taşıma dokümanları Taşıyıcı tarafından scan edilerek saklanabilir, Taşıyıcı elektronik konşimentoyu da aynı şekilde scan ederek saklayabilir, Taşıyıcı konşimento ekindeki belgeleri elektronik olarak kaydettikten sonra Konşimento konusu malın gönderilmesinden bağımsız olarak varış noktasına gönderebilir.

4.2 Sevkiyat kaydı

Taşıyıcı, gönderenin açık ya da örtülü rızası ile gerçekleştirilecek olan taşımanın kaydının tutulması amacıyla hava konşimentosu yerine bir sevkiyat kaydı teslim edebilir. Söz konusu sevkiyat kaydı kullanılıyorsa, gönderen tarafından talep edilmesi halinde, Taşıyıcı gönderene taşıyıcının kurallarına uygun olarak sevkiyat kaydında bulunan bilgiye erişimin sağlanması ve sevkiyatın tanımlanması amacıyla mal teslim belgesi teslim edecektir.

4.3 Kargonun harici görüntüsü durumu ile paketlemesi

Konşimento teslim edilmemişse, gönderen kargonun görünür durumu hakkında taşıyıcıya bilgi vermek ve taşıyıcının sevkiyat kaydına uygun bir referans girmesini sağlamak zorundadır. Gönderen konşimentoda harici durum kaydı belirtmezse ya da kargonun harici

durumu hakkında taşıyıcıya bilgi vermezse, ya da söz konusu beyan ya da bilgi doğru değilse, Taşıyıcı kargonun harici durumunu konşimentoda ya da sevkiyat kaydında belirtebilir, ya da bir düzeltme beyanında bulunabilir.

4.4 Taşıyıcı tarafından hazırlık, tamamlama ya da düzeltme

Taşıyıcı, gönderenin açık ya da örtülü talebi üzerine konşimento düzenleyebilir. Bu durumda aksi ispat edilene kadar, taşıyıcının gönderen adına hareket ettiği varsayılır. Kargo ile birlikte teslim edilen konşimento ya da sevkiyat kaydı gerekli tüm ayrıntıları içermiyorsa, ya da hata varsa, bu durumda Taşıyıcı eksiklikleri başka türlü giderme teşebbüsünün sonuçsuz kalması halinde temerrüt tehlikesi varsa herhangi bir yükümlülük altında girmeksizin eksikliklerin/hatanın giderilmesi için mümkün olduğu kadarıyla konşimentodaki ayrıntıları, beyanları tamamlamaya ya da düzeltmeye yetkili, ancak bununla sorumlu değildir.

4.5 House AWB (HAWB) Ara Konşimento/ Konsolide taşımalar

Taşıyıcıya bildirilen ara konşimento bilgilerinin hata içermesi halinde, gönderici/ acente sözleşmenin ifasını teminen taşıyıcının bilgileri gönderici/ acente adına düzeltereğini ve düzeltmelere ilişkin taraflara bir bildirim yapacağını kabul eder. Gönderici/ Acente bu durumda, düzeltmenin sözleşmenin akdi sırasında geçerli IATA TACT kurallarına göre ücretlendirileceğini kabul eder.

4.6 Konşimento ve sevkiyat kaydındaki verilerin doğruluğuna ilişkin sorumluluk

Gönderen kendisi ya da kendisi adına temsilcisi ya da Taşıyıcı tarafından konşimentoya ya da sevkiyat kaydına girilen tüm verilerin ve beyanların eksiksiz ve doğru olmalarından, Taşıyıcı tarafından 4.2 madde kapsamında konşimentoya girilen kayıtlardan malın değeri konusunda gönderen ya da temsilcisi tarafından Taşıyıcıya yapılan beyanların doğruluğundan taşıyıcıya ve 3 kişilere karşı sorumludur. Söz konusu bilginin Elektronik Veri Değişimi (Electronic Interchange Data) vasıtasıyla verilmesi halinde, üzerinde anlaşılan standartlara ve özelliklere uygun olarak EDI mesajlarının ve sonraki mesajların içeriğinin, doğruluğunun ve bütünlüğünün teyit edilmesi gönderenin ya da gönderenin temsilcisinin sorumluluğudur. Gönderen, kendisi tarafından ya da kendisi adına açıklanan verilerin doğru olmaması çarpıklığı, yanlışlığı ya da eksikliği nedeniyle taşıyıcının ya da üçüncü kişilerin uğradığı zararlardan sorumludur.

4.7 Şekil, Değişiklikler

Taşıyıcı, üzerinde değişiklik ya da silinti yapılan konşimentoyu kabul etmek zorunda değildir. Taşıyıcı ve göndericinin imzaları yerine mühür ve damgalar kullanılabilir. Açıklama için yazılı biçim arandığı durumlarda, düzenleyenin kim olduğunun anlaşılmasını temin etmesi kaydıyla mühür ve damga imza hükmündedir.

MADDE 5 – TAŞIMA FİYAT VE ÜCRETLERİ

5.1 Geçerli fiyatlar ve ücretler

İşbu Kargo taşıma genel şartlarına göre geçerli kargo taşıma fiyat ve diğer ücretleri, seçilen taşıma türü ve parkur için Taşıyıcı tarafından usulüne göre yayınlanan ve Taşıyıcı tarafından konşimentonun düzenlendiği tarihte ya da taşıma fiyat ve ücretlerinin sevkiyat kaydına girildiği tarihte geçerli olan, ya da duruma göre tarife fiyatının altında kalmamak kaydıyla taraflar arasında kararlaştırılan fiyat ve ücretlerdir. Taşıma ücretleri ve diğer ücretler, sevkiyat tarihinde Taşıyıcının seçilen taşıma türü ve parkur için açıkladığı tarife ücretleridir.

5.2 Fiyatlar ve ücretlerin esası

Taşınacak kargonun taşıma fiyat ve ücretleri, kargonun toplam ağırlık ya da toplam hacminden hangisi büyük ise buna göre ve taşıyıcının fiyat tarifesinde göndericinin seçtiği taşıma biçimi için öngörülen kural ve şartlara göre hesaplanacak fiyat ve ücrete tabi olacaktır.

5.3 Yayınlanan fiyatlara ve ücretlere dâhil olmayan hizmetler

Taşıyıcının kural ve düzenlemelerinde aksi belirtilmedikçe tarifesindeki kargo fiyat ve ücretleri sadece hava alanları arasındaki hava taşıması ve duruma göre gerektiğinde hava taşımasını ikame için yapılan kara/ deniz taşıması için uygulanır. Açıklanan tarifelerde aksi açıkça belirtilmedikçe tarife fiyatları taşıyıcı tarafından hava taşımacılığıyla ilgili olarak verilen yardımcı hizmetleri içermez. Bunlarla sınırlı olmamak üzere tarife fiyatına dâhil olmayan hizmetlerden bazıları şunlardır;

- a) Sigorta ücretleri
- b) Depolama hizmeti giderleri
- c) Taşıyıcının böyle bir hizmetinin olduğu yerlerde, malların havalanından başka bir adrese toplanması, taşınması, teslimi hizmetleri
- d) Ödemeli teslimat hizmetleri
- e) Taşıyıcının, göndericinin, malların sahibinin veya alıcının adına doğmasından bağımsız olarak, kargonun gümrükten çekilmesi aşamasında Taşıyıcı uhdesinde ya da 3. kişiler uhdesinde doğan gümrük işlemleri giderleri,
- f) İlgili otoriteler tarafından tahakkuk ettirilen, harç, gider, aidat, ücret, cezalar ile her tür rusum, yükümlülük ve vergiler
- g) Hatalı eksik paketlemenin taşımaya uygun hale getirilmesi nedeniyle taşıyıcının yaptığı masraflar
- h) Hava taşıması dışında bir yolla gelen ve hava taşıması sonrasında hava taşıması dışında bir yolla teslim noktasına taşınacak navlunun boşaltılması, depolanması, yüklenmesi hizmetleri,

i) Ek hizmet bedelleri ve/ vb. hizmet ve giderler

5.4 Kargo taşıma ve fiyat ve ücretlerinin ödenmesi

- 5.4.1 Kargo taşıma fiyatları ve ücretleri, geçerli kargo taşıma fiyat tarifelerinde belirtilen para birimi üzerinden yayınlanır ve Taşıyıcı tarafından daha önce ödeme için kabul edilebilir olduğu belirlenmiş herhangi bir para birimiyle ödenebilir. Ödeme fiyat ya da ücretin yayınlandığı para biriminden başka bir para birimi üzerinden yapılırsa, herhangi bir yasal düzenlemeye aykırı olmaması kaydıyla konşimentonun düzenlendiği/ ödemenin yapıldığı tarihte Taşıyıcı tarafından açıklanan kurlardan hangisi daha yüksek ise o oran üzerinden hesaplama yapılır.
- 5.4.2 Taşıyıcı tarafından ödenmiş ve/ veya tahakkuk etmiş ve/ veya tahakkuk edecek gerek taşıma ücretleri gerek taşıma nedeniyle doğmuş ya da daha sonra doğan diğer masraflar harçlar, vergiler, rusum ve giderler, peşin ödenmiş ya da sonradan ödenecek olsun taşıyıcıya ödenecek tüm meblağlarla birlikte, taşımanın ifa edilmesinden, eksik, kötü veya gecikme ile ifasından ve /veya hiç ifa edilmemesinden bağımsız olarak kargo taşıma sözleşmesinin akdi ile hak edilmiş sayılır.
- 5.4.3 Tüm kargo taşıma ücretleri ve diğer her tür masraf, gider, vergi vs. kargonun taşıyıcıya teslim edildiği anda muaccel olur ve ödenmek zorundadır. Şu kadar ki, bu meblağlar taşıyıcının kargo taşıma bedelinin 5.4.5 maddeye göre kargonun tesliminde ödenmesini kabul ettiği ve konşimentoya kaydedilmiş ödemeli teslim hizmeti nedeniyle sonradan tahsil edilebilir.
- 5.4.4 Kargonun teslimi anında belirlenebilir olmayan tüm masraf ve giderler için Taşıyıcı göndericiden bu masraf ve giderleri karşılayacağını düşündüğü uygun bir miktarın depo edilmesini isteyebilir. Taşıma sözleşmenin ifası ile taşıma ile ilgili tüm masraf ve giderlerinin kesin olarak anlaşılmasının ardından, Taşıyıcı depo edilen meblağdan arta kalan miktarı iade edebileceği gibi, depo edilen miktarın tüm taşıma giderlerini karşılamaması durumunda ödenmesi gereken ek miktar Gönderici tarafından Taşıyıcıya ödenecektir.
- 5.4.5 Gönderen; ücreti varış yerinde ödenecek olan ödemeli sevkiyatlar (CC Gönderiler) da dâhil olmak üzere taşıyıcının ödenmeyen tüm ücret, masraf ve sözleşme konusu taşıma ile ilgili sair giderlerinin ödenmesini kabul ve taahhüt eder. Gönderen ayrıca taşıyıcının, kargonun kanunların yasakladığı bir muhteva içermesi sevkiyat ya da yasal olmayan doğru olmayan ya da navlunun muhtevasına ilişkin yetersiz açıklama, işaretleme, numaralandırma, adresleme paketleme ya da herhangi bir ihracat veya ithalat lisansının ya da talep edilen herhangi bir belgenin bulunmaması, eksik hatalı olması, zamanında sunulmaması, gecikmesi ya da yanlışlığı, ya da herhangi bir uygunsuz gümrük değerlemesi ya da yanlış ağırlık ya da hacim beyanı nedeniyle taşıyıcının maruz kaldığı tüm ücretlerin, masrafların, cezaların, zaman kaybının, zararın ve diğer meblağlar ile bunlar nedeniyle 3. kişilerin uğrayacağı tüm zararların

ödenmesini kabul ve taahüt eder. Bu durumların her birinde Taşıyıcının gönderen ya da onun adına 3. kişilerce teslim edilen kargo üzerinde hapis hakkı mevcuttur. Ödeme yapılmaması halinde, Taşıyıcı satış öncesinde, gönderici ya da konşimentoda alıcı hanesinde belirtilen adreste yer alan alıcıya bildirim yapmak şartıyla, navlunu kamu ya da özel satış vasıtasıyla elden çıkarma ve bu satıştan elde edilen hasılatın bir kısmı ya da tümünü ödenmeyen kargo bedeli ya da diğer masraf ve giderleri nisbetinde alıkoyma hakkına sahiptir. Ne var ki taşıyıcının kargo üzerinde hapis hakkını kullanması durumunda dahi gönderen ve alıcının ödenmeyen eksik kargo taşıma bedeli ile diğer masraf ve giderlere ilişkin müteselsil ödeme borcu devam eder, tüm kargo taşıma bedeli ve diğer masraf ve giderler ödenmediği sürece, taşıyıcının hapis hakkını kullanması gönderici ve alıcıyı ibra etmez. Gönderen veya alıcının kargo taşıma ve diğer masraflara ilişkin borcu kabul açıklaması, borç eda edilmedikçe, Taşıyıcının ödenmeyen taşıma ücret ve giderleri karşılamak üzere kargoyu hapis ve satış hakkını ortadan kaldırmaz ve bu hakkı etkilemez. Taşıyıcı kargoyu zilyetliğinde bulundurduğu veya kargo üzerinde konşimento veya taşıma senedi aracılığı ile tasarruf hakkına sahip olduğu sürece hapis hakkını kullanabilir.

- 5.4.6 Alıcı, kargoyu kabul ya da taşıma sözleşmesinden doğan her hangi bir hakkı kullanmakla, önceden ödenmemiş olan kargo taşıma ücretini ve taşımadan doğan her tür diğer masraf ve gideri ödemeyi kabul etmiş olur, ancak bu durumda dahi göndericinin kargo taşıma ücreti ve taşımadan doğan diğer masraf ve giderleri ödeme borcu müteselsilen devam eder.
- 5.4.7 Kargonun brüt ağırlığı, ölçüsü, miktarı ve beyan edilen değeri önceden taşıma ücretleri hesaplanırken göz önüne alınan brüt ağırlık, ölçü, miktar ve beyan edilen değeri aşarsa, aşan kısma ilişkin ücretler Gönderici tarafından Taşıyıcıya ödenecektir.
- 5.4.8 Kargo taşıması için geçerli olan tüm ücretler; 5.4.3 maddede belirtilen şartlara tabi olarak yapılabilecek CC gönderiler hariç hava yük senedi/ konşimetoda belirtilen düzenlemelere uygun olarak kargonun taşıyıcıya tesliminden önce Gönderici tarafından ödenecektir.
- 5.4.9 Ücreti varış yerinde ödenecek olan sevkیاتlar (CC gönderiler), ancak taşıyıcının düzenlemelerinde belirtilen şartlara uygun olması ve taşıyıcının bu tür taşımaların yapılabileceğini belirttiği ülkeler için kabul edilebilir. Ücreti varış yerinde ödenme şartıyla gönderilebilecek olan sevkیاتların kabul edildiği ülkeler hakkındaki bilgiler, taşıyıcının ofislerinden ve temsilcilerinden edinilebilir. Ancak, Taşıyıcının her halükarda operasyonel nedenlerle ya da Taşıyıcı düzenlemeleri gereğince ulusal para biriminin diğer para birimlerine çevrilmesinin ya da diğer ülkelere fon transferinin yasak olduğu herhangi bir ülkeye gönderilecek ve ücreti varış yerinde ödenecek olan sevkیاتları reddetme hakkı saklıdır.

5.4.10 Taşıyıcı, herhangi bir yükümlülüğe tabi olmaksızın, kargo taşıma ücreti ve diğer giderlerin ödenmemesi halinde taşımayı red edebilir.

MADDE 6 - KARGONUN TAŞIMA İÇİN HAZIRLANMASI

6.1 İlgili otorite kurallarına uygunluk

6.1.1 Gönderen, kargonun paketlenmesi, taşınması, işaretlenmesi ve teslim edilmesiyle ilgili olanlar dâhil, kargonun alındığı, götürüldüğü, teslim edildiği, bekletildiği ya da üzerinden geçirildiği herhangi bir ülkenin tüm geçerli kanunlarına, gümrük kurallarına ve diğer resmi mevzuata uyacaktır. Ayrıca gönderen, sevkiyatla birlikte, gerekli bilgileri verecek ve söz konusu kanunlara ve mevzuata uyduğunu gösteren belgeleri taşıma belgeleri ile birlikte Taşıyıcıya ya da yetkili temsilcisine teslim edecektir. Taşıyıcı söz konusu bilginin ya da belgelerin doğruluğunu ya da yeterliliğini denetlemekle yükümlü değildir. Taşıyıcı, gönderene ya da diğer başka bir kişiye karşı, gönderenin bu hükme uymamasından dolayı oluşan kayıplar ya da masraflar bakımından yükümlü olmayacaktır. Gönderen, taşıyıcıya karşı, gönderenin bu hükme uymamasından dolayı oluşan her türlü zarardan sorumlu olacaktır.

6.1.2 Taşıyıcı, iyi niyet çerçevesince reddetmenin herhangi bir geçerli kanun, resmi mevzuat, gereklilik, emir ya da şart kapsamında gerekli olduğunu düşünürse herhangi bir sevkiyatı taşımayı reddettiği için yükümlü olmayacaktır.

6.2 Ödemeler ve gümrük formaliteleri

Taşıyıcı taşıma ile ilgili hertür harcı, vergiyi ya da masrafı ödemeye yetkili, ancak bunlardan herhangi birini yapmakla yükümlü değildir. Gönderen ve alıcının her biri bunların taşıyıcıya geri ödenmesinden kendi adına müşterek ve müteselsilen sorumludur. Gönderenin ön ödeme yapması hali dışında, hiçbir taşıyıcı, kargonun sevki ve tekrar sevki ile bağlantılı olan herhangi bir masrafı ya da ön ödemeyi üstlenmek zorunda değildir. Durulan herhangi bir yerde kargonun gümrük girişini yapmak gerekiyorsa ve hava konşimentosunda ya da sevkiyat kaydında herhangi bir gümrük acentesi belirtilmemişse kargo, kargoyu söz konusu yere taşıyan taşıyıcıya veya Taşıyıcının belirttiği gümrük alıcısına teslim edilmiş sayılacaktır. Bu amaçla kullanılan ve Taşıyıcı tarafından onaylanan hava konşimentosu ya da sevkiyat kaydı kopyası orijinal addedilecektir.

6.3 Zaman çizelgeleri, rotalar ve iptaller

6.3.1 Taşıyıcı taşımanın başlangıcı, icrası ve kargonun teslimi konusunda kesin bir zaman garanti etmemektedir. Taşıyıcı kargoyu belli bir uçak ya da belli bir rota ya da rotalar üzerinden taşıma veya belirli herhangi bir zaman çizelgesine göre herhangi bir noktada bağlantılar yapmayı tahhüt etmemektedir. Taşıyıcının hiçbir çalışanı, acentesi ya da temsilcisi herhangi bir uçuşun tarihleri ya da kalkış veya varış zamanları ya da işleyişe ait herhangi bir beyanla Taşıyıcı adına taahhütte bulunmaya yetkili değildir. Taşıyıcı kargoyu makul bir şekilde taşımayı üstlenmektedir. Taşıyıcının zaman

çizelgelerinde ya da bir başka yerde belirtilen zamanlar yaklaşıktır, garanti edilmemiştir ve taşıma sözleşmesinin bir parçası değildir. Kargonun taşınması ya da teslim edilmesinin başlatılması ya da tamamlanmasıyla ilgili herhangi bir zaman belirlenmemiştir. Taşıyıcı, kapasite ve uygunluk durumu ile kendi operasyonel şartlarına uygun olarak sevkiyatın rotasını ya da rotalarını seçmeye ya da onlardan sapmaya yetkilidir, böyle olmakla birlikte aynı hava konşimentosu ya da sevkiyat kaydında belirtilebilir. Taşıyıcı zaman çizelgelerindeki ya da diğer listelerdeki hatalardan ya da kusurlardan sorumlu değildir.

6.3.2 Taşıma sözleşmesi sevkiyatın belirli bir uçakta, ya da taşıma konusu mallara uygun bir uçakta yapılacağı garantisini vermez. Taşıyıcı, bildirim yapmaksızın sevkiyatı kısmen ya da tümüyle başka herhangi bir ulaşım yolu ya da başka bir Taşıyıcı ya da hava aracı ile taşımaya ya da taşınmasını sağlamaya yetkilidir. Böyle bir durumda Taşıyıcı taşımanın gerçekleşmesi için sevkiyat ekindeki gerekli tüm bilgi ve belgeleri diğer taşıyıcıya gönderebilir.

6.3.3 Taşıyıcı, aşağıdaki nedenler ile kendi inisiyatifine göre bu şekilde hareket etmeyi makul görür ya da durumun bunu gerektirdiğine kanaat getirirse; bildirim yapmaksızın herhangi bir uçuşu ya da kargonun daha ileriye taşınmasını iptal etme, taşıma sözleşmesini feshetme, değiştirme, yönlendirme, erteleme, geciktirme ya da önceden yapma hakkına ya da kargonun tümü veya bir kısmı olmaksızın uçuşu icra etme hakkına sahiptir;

Halin gerçekte gerçekleşip gerçekleşmediği, henüz bir tehdit ya da sadece rapor edilmiş bir ihtimal olup olmadığı, uçuşa etkisinin bir gecikme ya da daha büyük, doğrudan ya da dolaylı, güncel ya da daha sonra doğacak bir aksamaya sebep olup olmadığına bakılmaksızın Taşıyıcının kontrolü dışında olan, burada sayılanlarla sınırlı olmamak üzere hava koşulları, doğa olayları, hükümet ve yetkili otorite emirleri, grev, ayaklanmalar, siyasi istikrarsızlık, sivil huzursuzluk, yasa dışı gösteri, ambargo, savaşlar, kargaşa, güvensiz uluslararası durum, terör veya terör yada savaşa ilişkin devlet uyarıları herhangi bir durum ya da kargonun kabul edildiği anda makul olarak öngörülemeyen, tahmin edilemeyen, beklenmedik durumlar; hükümet düzenlemeleri, Taşıyıcı dışındaki otoritelerin talepleri gereksinimleri; insan gücü, araç gereç eksikliği, Taşıyıcı ya da hizmet aldığı kuruluşun işgücü sorunları.

6.3.4 Yukarıdaki durumlar sebebiyle herhangi bir sevkiyatın kısmen veya tamamen varış yerinin değişmesi, sevkiyata ilişkin uçuşun iptali, yönlendirilmesi, ertelenmesi, geciktirilmesi, öne alınması ya da icrasından bütünüyle vazgeçilmesi/taşıma sözleşmesinin bütünüyle yada kısmen feshi halinde Taşıyıcı sorumlu olmayacaktır. Sevkiyatın ya da herhangi bir kısmının taşınmasının iptali halinde, sevkiyatın Taşıyıcı tarafından transfer ya da teslim için herhangi bir transfer acentesine teslim edilmesi ya da söz konusu sevkiyatın depoya yerleştirilmesi, taşıma sözleşmesi kapsamında tam teslim olarak addedilecek ve hava konşimentosu ya da sevkiyat kaydında

belirtilen adreste bulunan gönderene ya da alıcıya sevkiyatın durumuna dair bildirimde bulunmak dışında taşıyıcının başkaca herhangi bir yükümlülüğü olmayacaktır. Taşıyıcı, zorunlu olmamakla birlikte, böyle bir durumda sevkiyatı başka herhangi bir rotadan taşınması için sevk edebilir ya da gönderen veya alıcı adına herhangi bir taşıma hizmetiyle taşınmasını sağlamak üzere daha ileride bir noktaya sevk edebilir. Sevkiyatın kısmen veya tamamen taşıyıcıya bağlı sebeplerle konşimentodan başka bir noktaya taşınması, iptali, yönlendirilmesi vs. hallerinde taşıma giderleri taşıma bedeline dâhildir.

6.3.5 Uygulanabilir kanunlara, düzenlemelere ve emirlere tabi olarak Taşıyıcı sevkiyatlar arasında ve kargo ve posta ya da yolcular arasında taşıma önceliğini belirlemeye yetkilidir. Taşıyıcı herhangi bir zamanda ya da yerde bir sevkiyattan herhangi bir malzemeyi çıkarma kararı alabilir ve onlar olmadan uçuşa devam edebilir. Söz konusu önceliğin belirlenmesi sonucunda kargo taşınmazsa ya da kargo ertelenir ya da gecikirse ya da sevkiyattan herhangi bir malzeme çıkartılırsa, Taşıyıcı bunların sonucundan gönderene ya da alıcıya ya da başka herhangi bir tarafa karşı sorumlu olmayacaktır.

6.4 Taşıma sırasında taşıyıcının sevkiyat üzerinde tasarruf hakkı

Taşıyıcının görüşüne göre bir zarara karşı koruma sağlanması ya da zararın önlenmesi için bir sevkiyatın tamamının ya da bir kısmının taşımadan önce taşıma sırasında ya da taşıma sonrasında bir yerde tutulması gerekli görülüyorsa, Taşıyıcı gönderene ya da ve/ veya alıcısının konşimento/sevkiyat kaydında bildirilen adresine bildirimde bulunmak kaydıyla gönderenin ve/ veya alıcının hesabına ve riskleri ve masrafları gönderene ve/ veya alıcısına ait olmak üzere sevkiyatı herhangi bir depoda ya da uygun yerde ya da gümrükte depolayabilir; Taşıyıcı bunun yerine sevkiyatı alıcıya ulaştırılmak üzere başka bir taşıyıcıya teslim edebilir. Gönderen ve alıcı böyle bir durumda taşıyıcının yapmak zorunda kaldığı her tür masraf ve taşıyıcının uğrayacağı her tür risk ve zararı müşterek ve mütelsil sorumlu olarak tazmin edecektir.

MADDE 7 - GÖNDERENİN TASARRUF HAKKI

7.1 Tasarruf hakkının kullanılması

Sevkiyat konusu mallar üzerinde tasarruf hakkı kullanımı sadece gönderen ya da varsa gönderen tarafından belirlenmiş yetkili temsilcisi tarafından tek bir hava konşimentosu ya da sevkiyat kaydı kapsamında tüm sevkiyat için geçerli olması koşuluyla kullanılabilir. Kargo üzerinde tasarruf hakkı ancak gönderen ya da temsilcisi tarafından hava konşimentosunun kendisinde olan parçasının düzenlenmesini talep etmesi ya da taşıyıcının mevzuatında belirtilen diğer yetki bildirimlerinin Taşıyıcı tarafından kabulü halinde kullanılabilir. Sevkiyat üzerinde tasarrufa ilişkin talimatlar Taşıyıcı tarafından başka türlü bir usul belirlenmemişse taşıyıcının belirlediği şekil ve formda yazılı olarak verilir. Tasarruf hakkının kullanımı alıcının

şahsında bir değişime yolaçarsa, yeni alıcı hava konşimentosu ya da sevkiyat kaydında adı geçen alıcı addedilecektir.

7.2 Gönderenin tasarruf hakkını kullanması konusundaki seçeneği

7.2.1 Gönderen, taşıma sözleşmesindeki tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş olması, 7.1. maddeye uygun kullanılması, Taşıyıcıya ve/ veya diğer gönderenlere zarar vermeyecek şekilde kullanılması şartıyla sevkiyat üzerinde tasarruf hakkını aşağıdaki şekilde kullanabilir:

7.2.1.1 Kalkış ya da varış meydanında sevkiyatı geri çekerek; ya da

7.2.1.2 Taşıma esnasında herhangi bir inişte sevkiyatı sefer istikametinde durdurmak suretiyle; ya da

7.2.1.3 Varış ya da taşıma sırasında belirtilen başka bir durma noktasında konşimento ya da sevkiyat kaydında belirtilen kişi dışında bir üçüncü şahsa teslimini istemek suretiyle; ya da

7.2.1.4 Kalkış meydanına sevkiyatın iadesini talep etmek suretiyle.

7.2.2 Taşıyıcının talimatları yerine getirememesi

Taşıyıcının göndericinin talimatını yerine getirmesinin duruma göre imkânsız ya da pratik olarak makul olmaması ya da taşıyıcıdan beklenemeyecek nitelikte olması halinde, Taşıyıcı göndereni derhal bilgilendirecek ve bu andan itibaren söz konusu talebi yerine getirmek hususunda bir sorumluluğu olmayacaktır. Bu kapsamda doğan ek maliyetler taşıma ücretine eklenecektir.

7.3 Gönderenin Tasarruf Hakkını kullanımı nedeniyle doğan Masrafların ödenmesi

Gönderen sevkiyat üzerinde tasarruf hakkını kullanımı sonucunda Taşıyıcının uğrayacağı her tür masraf, zarar ve kayıp için Taşıyıcıyı tazmin etmeyi kabul ve taahhüt eder. Gönderen, tasarruf hakkının kullanımından kaynaklanan herhangi bir harcama için Taşıyıcıya doğan gider nisbetinde ek ödeme yapacaktır.

7.4 Gönderenin hakkının kapsamı

Gönderenin tasarruf hakkı, gönderenin 7.2. maddeye göre kargo üzerinde tasarruf hakkını kullanmaması halinde, kargo varış yerine ulaştığı anda alıcının malı teslim alması ya da kargonun ya da konşimentosunun teslim edilmesini talep etmesi ya da kargoyu kabul ettiğini her hangi bir surette göstermesiyle son bulur. Aksi belirtilmediği sürece, alıcı kargoyu ya da Varşova Konvansiyonun 1929, 1955 versiyonu kapsamında kalan durumlarda hava

konşimentosunu kabul etmeyi reddederse ya da alıcıya ulaşılamazsa, kargo üzerinde tasarruf hakkı gönderende kalmaya devam eder.

MADDE 8 - TESLİM

8.1 Varış bildirim

Sevkiyatın varış bildirim, konşimentoda ya da sevk kaydında aksine açık yazılı başka bir talimat olmadığı sürece alıcıya veya konşimento ya da sevkiyat kaydında adı bildirim yapılacak kişi olarak geçen başka herhangi bir 3. kişiye taşıyıcının kullandığı bildirim usullerinden biriyle, fax, elektronik posta ya da telefonla yapılabilir. Taşıyıcının söz konusu bildirim ulaşmamasından ya da geç alınmasından dolayı bir sorumluluğu olmayacaktır.

8.2 Kargonun alıcıya teslimi

Hava yük senedi/ Konşimento ya da sevkiyat kaydında aksi açıkça belirtilmedikçe, sevkiyatın teslimi Hava yük senedi/ konşimento ya da sevkiyat kaydının alıcı bölümünde adı belirtilen alıcıya ya da temsilcisine yapılacaktır. Tereddüt durumunda göndericinin varış noktasında acente olarak bildirdiği adrese de teslim yapılabilir. Aşağıdaki hallerde de teslim alıcıya yapılmış addedilecektir:

- 8.2.1 Taşıyıcı alıcıya ya da temsilcisine konşimentoyu teslim alması için gerekli olan herhangi bir yetki verdiği;
- 8.2.2 Kargo kanunlara ve gümrük kurallarına uygun olarak gümrüğe ya da diğer başka bir resmi kuruma teslim edildiğinde.
- 8.2.3 Taşıyıcı 8.1 maddeye göre belirtilen kargonun ulaştığına ilişkin gerekli bildirim yaptığı zaman
- 8.2.4 Kargonun Taşıyıcı tarafından teslimi ancak, alıcının yazılı alındı makbuzu ve konşimentoda ve işbu taşıma şartlarında belirtilen tüm yükümlülüklerin yerine getirilmiş olması halinde mümkündür.

8.3 Teslim yeri

Gönderici veya alıcı ile Taşıyıcı arasında alıcının adresine teslimat yapılacağı konusunda açık bir anlaşma yapılmadığı sürece alıcı sevkiyatı varış hava alanında ya da Taşıyıcı tarafından belirlenen yerde teslim alacaktır.

8.4 Alıcının teslim almaması

- 8.4.1 Alıcı sevkiyatın varış hava alanına ya da konşimentoda belirtilen teslim noktasına varışında teslim almayı reddederse ya da teslim almaktan kaçınırsa ya da ulaşılabilir değilse, Taşıyıcı muhtevası bozulabilir sevkiyat üzerinde tasarrufun düzenlendiği 8.5.

madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla gönderenin hava konşimentosu ya da sevkiyat kaydında belirttiği talimatlara uymaya çalışacaktır. Herhangi bir talimat belirtilmemişse, ya da gönderen yeni bir talimata vermez ise ya da verilen talimata makul olarak uyulması mümkün değilse, Taşıyıcı gönderene sevkiyatın teslim alınmadığına dair bilgi vermesinin akabinde şu şekilde hareket edebilecektir; Göndericinin talimatlarını beklemek üzere, kendisine ait ya da başka bir taşıyıcının uçuşu ya da başka bir taşıma yolu ile sevkiyatı teslim aldığı meydana geri taşıyabilir ya da sevkiyatı ilgili mahal mevzuatında aksi öngörülmedikçe Otuz (30) gün depoladıktan sonra bütün olarak ya da birden çok kısma bölerek resmi ya da özel satış vasıtasıyla satışa sunabilir ya da imha edebilir ya da terk edebilir. Eşyanın boşaltılmasından sonra taşıma sona ermiş sayılır.

8.4.2 Gönderen ve alıcı sevkiyatın iadesi için gereken taşıma ücretleri de dâhil ve bununla sınırlı olmamak üzere sevkiyatın teslim alınmamasından ve bununla bağlantıdan kaynaklanan her tür masraf, maliyet ve tüm ücretlerden müşterek ve müteselsil olarak sorumludurlar. Sevkiyatın kalkış hava alanına geri taşınması durumunda gönderen veya malın sahibi, geri taşımayı müteakiben on dört (14) gün içinde bu ödemeleri yapmayı reddeder ya da ödemeği ihmal eder ya da ödemedi kaçınırsa Taşıyıcı niyeti hakkında gönderenin konşimentodaki adresine on (10) gün öncesinden bildirimde bulunmak kaydıyla sevkiyatın tamamını ya da bir kısmını resmi ya da özel satış vasıtasıyla elden çıkarabilir.

8.5 Çabuk bozulabilen maddelerin elden çıkarılması

8.5.1 Taşıyıcının elinde bulunan çabuk bozulabilen maddeler içeren bir kargo herhangi bir gecikme yaşar veya varış yerinde teslim alınmaz, alınması gecikir ya da reddedilirse ya da bir başka nedenle bozulma tehdidi altındaysa, Taşıyıcı kendisinin ve ilgili diğer 3. kişilerin menfaatlerinin korunması için gerekli gördüğü tüm girişimlerde bulunabilir. Bu girişimlere burada sayılanlarla sınırlı olmamak üzere, masrafları ve riski gönderene ait olmak üzere talimat almak üzere gönderenle iletişim kurulması, kargonun tamamının ya da bir kısmının masrafların ve risklerin gönderene ait olması kaydıyla depolanması, tümünün ya da bir kısmının imha edilmesi ya da terki, tamamının ya da bir kısmının bildirim yapmaksızın resmi ya da özel satış yoluyla elden çıkarılması dâhildir.

8.5.2 Yukarıda belirtildiği şekilde sevkiyatın varış yerinde ya da iade edildiği yerde satılması halinde, taşıyıcı, satış hasılatı ile kendisi ve diğer hak sahiplerinin bu sebeple yaptığı ücretleri, ödemeleri, masrafları ve diğer ulaşım hizmetleri ile satış maliyetleri için ödeme yapma ve artanı gönderene iade için ayırma yetkisine sahiptir. Ancak herhangi bir sevkiyatın satışı, göndereni ve/veya işbu belge kapsamındaki diğer yükümlülere ya da malın sahibini eksik kalan herhangi bir meblağı ödemekten ibra etmeyecek, ek ödemelere ilişkin sorumluluk taşıyıcının yaptığı tüm masraflar ödenene kadar devam edecektir.

8.5.3 Konşimento ve/veya sevkiyatın teslim alınmasını kabul etmekle alıcı, taşımayla ilgili olan tüm masrafların ve ücretlerin ödenmesinden sorumlu olacaktır. Aksi yönde açık bir yazılı anlaşma olmadıkça, gönderen taşıma masrafları ve ücretleri ödeme sorumluluğundan ibra olmayacak ve alıcıyla birlikte müşterek ve müteselsilen sorumlu olmaya devam edecektir. Taşıyıcı, sevkiyatın ya da konşimentonun teslimini, söz konusu masrafların ve ücretlerin tamamen ödenmesi koşuluna bağlayabilir.

MADDE 9 - TESLİM ALMA VE TESLİM ETME HİZMETLERİ

9.1 Sevkiyatlar

Sevkiyatlar taşıyıcının kargo terminalinde ya da kalkış hava alanındaki ofisinde teslim alındıktan sonra varış hava alanına taşınmak üzere kabul edilir.

9.2 Hizmetlerin elverişliliği

Teslim alma ve şehir içi teslimat hizmetleri, Taşıyıcı uygulamalarına uygun yerlerde ve taşıyıcının geçerli kural ve ücret tarifelerine tabi olarak verilebilecektir.

9.3 Hizmet talebi

Taşıyıcının tarifelerinde aksi belirtilmediği ve gönderen ya da alıcı tarafından sevkiyatın Taşıyıcı tarafından varış noktasından çıkarılmasından önce aksi yönde bir talimat verilmedikçe, taşıyıcı talep halinde adrese teslim hizmeti, sunabilir.

9.4 Hizmet verilemeyen Sevkiyat

Hacmi, değeri, ağırlığı, teslim alınacağı ve/veya teslim edileceği adres ve zaman ve/veya diğer nitelikleri itibarı ile Taşıyıcı bakımından adresten teslim alınması ve adrese teslim edilmesi güç olan herhangi bir sevkiyat Taşıyıcı tarafından sevkiyatın kabulünü mümkün kılan şartların talep eden tarafından temininin kabul edildiği özel bir anlaşma yapılmadan sağlanmayacaktır.

9.5 Adrese teslim girişimi

Taşıyıcının sorumluluğunda olan sevkiyatın taşıyıcının kusuru olmaksızın ilk teslimat girişiminde teslim edilememesi halinde, sevkiyat taşıyıcının sevk bürosuna iade edilir ve alıcı durumdan haberdar edilir ve taşıyıcının tarifesine uygun ücretlendirme alıcıya ait olmak üzere bundan sonraki teslim girişimlerinin her biri ancak alıcının isteği üzerine gerçekleştirilir. Taşıyıcı, ilave teslim girişimlerini alıcının tarifeye göre belirlenmiş bedeli ödemesi koşuluna bağlayabilir.

9.6 Yükümlülük

Eğer teslim alma veya teslim etme hizmeti Taşıyıcı tarafından ya da onun adına gerçekleştiriliyorsa, söz konusu teslim hizmeti işbu kargo taşıma genel şartlarının 11. maddesinde belirtilen sorumluluk sınırlamalarına tabi olarak gerçekleştirilecektir.

MADDE 10 - ZİNCİRLEME TAŞIYICILAR

Tek bir taşıma sözleşmesi kapsamında birkaç taşıyıcı tarafından yapılan birbirini izleyen taşımalar, tek bir taşıma addedilir. Bir başka taşıyıcının hatları üzerinden taşıma yapmak üzere hava konşimentosu düzenleyen bir taşıyıcı, sadece diğer taşıyıcının acentesi olarak hareket eder. Sevkiyat kaydında bulunan, taşımanın başka bir taşıyıcı tarafından yerine getirileceğini belirten bir referans, asaleten diğer taşıyıcı tarafından yerine getirilecek olan taşımayı ifade eder. Hiçbir taşıyıcı kendi hattında meydana gelmeyen kargo kaybı, zararı ya da gecikmesinden sorumlu olmayacaktır, ancak gönderenin söz konusu kayıp, zarar ya da gecikme için burada belirtilen şartlar dâhilinde birinci taşıyıcıya karşı dava açma hakkı olacaktır ve alıcının ya da teslim alma hakkı olan diğer kişinin taşıma sözleşmesi kapsamında son taşıyıcıya karşı dava açma hakkı olacaktır.

10.1 Taşımayı icra eden hava taşıyıcısının sorumluluğu

İcra eden taşıyıcının, taşımayı tamamen ya da kısmen işbu taşıma koşullarına göre icra etmesi halinde, işbu taşıma koşullarında aksine bir düzenleme bulunmaması kaydıyla, gerek taşıma sözleşmesini akdeden gerekse icra eden taşıyıcı işbu taşıma koşullarına tabi olup, işbu koşullar akdeden taşıyıcı bakımından sözleşme konusu tüm taşıma, icra eden taşıyıcı bakımından taşımanın icra ettiği kısmı bakımından uygulanacaktır.

10.2 Müşterek Sorumluluk

Taşımayı icra eden taşıyıcının, görevleri kapsamı dâhilinde hareket eden çalışanlarının ya da acentelerinin fiil ve ihmalleri, icra eden Taşıyıcı tarafından gerçekleştirilen taşıma ile bağlantılı olarak, aynı zamanda anlaşmalı taşıyıcının da fiil ve ihmalleri olarak sayılacaktır. Bununla birlikte, bu tür fiil ve ihmaller icra eden taşıyıcıyı işbu Kargo Taşıma Genel Şartlarının 11. maddesinde düzenlenen sorumluluk limitlerini aşan sorumluluklara tâbi kılmayacaktır. Anlaşmalı taşıyıcının işbu Kargo Taşıma Genel Koşullarına uygun yerine getirilmeyen yükümlülükleri ya da işbu Kargo Taşıma Genel Koşullarında düzenlenen haklardan feragat ve savunmaları ya da Madde 9'da düzenlenen şartlara tabi olarak yapılabilecek varışta teslimata dair bir isteğin özel deklarasyonu kapsamında üstlendiği herhangi bir özel anlaşma, aksi kararlaştırılmadıkça icra eden taşıyıcıyı etkilemeyecektir.

MADDE 11 - TAŞIYICININ SORUMLULUĞU

11.1 Taşıyıcının sorumluluğu, ilgili taşıma için uygulanabilir Konvansiyon veya ilgili taşıma için uygulanabilir geçerli ulusal veya uluslararası yasalar tarafından belirlenen kural ve

sınırlamalara tabidir. Ulusal para biriminin diğler para birimlerine çevrilmesinin ya da diğler ÷lkelere fon transferinin yasak olduğu herhangi bir ÷lkeyle bağlantılı taşımlar esnasında meydana gelen hasar ve kayıplar nedeniyle yapılacak tazminat ödemeleri, Taşıyıcının tabi olduğu sigorta düzenlemelerinin elverdiği ölçüde gerçekleşir. Böyle bir durumda Sigorta düzenlemeleri ya da diğler ÷lke mevzuatları kapsamında hasar görene ödeme yapılamamasından Taşıyıcı sorumlu olmayacaktır. Bu düzenleme kargonun kesintiye uğramasına ve/veya malların indirilip bindirilmesine aktarılmasına bakılmaksızın geçerlidir. Taşıyıcının sorumluluğu hiçbir durumda ispatlanmış gerçek hasar miktarını geçmez.

11.2 Müterafik kusur

Zarar, gönderici, alıcı ya da zarar nedeniyle tazminat talep eden kişinin ya da bunların haklarını devralan kişinin ihmali ya da kusuru nedeniyle vuku bulmuşsa, ya da bu ihmal veya kusur zarara neden olmuş veya zararın ortaya çıkmasına katkıda bulunmuşsa, Taşıyıcı bu kişilerin kusur ve ihmali oranında tümüyle ya da kısmen sorumlu olmayacaktır.

Uygulanabilir Konvansiyon veya yasada gönderen veya alıcı lehine aksi düzenlenmedikçe aşağıdaki kurallar geçerli olacaktır.

11.3 SORUMSUZLUK ve Sorumluluğun sınırlandırılması

11.3.1 Taşıyıcı, ne yükleme ne teslimat süreleri için herhangi bir sorumluluk kabul etmez; aynı kargo taşımına ilişkin malların verilif sırasına uygun bir düzen içinde aynı taşımda taşınacağına ilişkin belirli bir düzen garanti etmez.

11.3.2 Taşıyıcı, zarara malların doğası ve doğal kusurları, kalitesi, malların başka bir kişi tarafından hatalı bir şekilde ambalajlanması, savaş (terör eylemleri dahil) veya bir silahlı çatışma, ithalat, ihracat veya transit rejimleri ile bağlantılı resmi/ idari otorite emirleri ve başta doğa olayları olmak üzere mücbir sebeplerden bir ya da bir kaçının neden olduğunu kanıtlarsa sorumlu olmayacaktır.

11.3.3 Taşıyıcı, herhangi bir yasa, hükümet düzenlemeleri, gereklilikleri veya emirlerine uyulmasından veya taşıyıcının kontrolü dışındaki herhangi bir olaydan kaynaklanan doğrudan veya dolaylı herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir. Taşıyıcı, görev gerekliliklerini gözönünde bulundurarak yaptığı iyi niyetli değerlendirmeye göre bir kargonun taşınmasının ilgili yasalara ve düzenlemelere aykırı olduğu gerekçesi ile kendi takdir yetkisi dâhilinde taşınmasını reddederse sorumlu olmayacaktır.

11.3.4 Taşıyıcı, kargonun içinde bulunan malların, nesnelerin veya hayvanların neden olduğu zarardan, tahripten veya gecikmeden sorumlu değildir. Kargolarının muhtevası başka gönderilerin muhtevasına, 3. kişilerin veya taşıyıcının mülküne, çalışanlarına, uçağa zarar

veren veya imha eden gönderici alıcı ve mal sahibi, taşıyıcının bundan kaynaklanan tüm kayıp, zarar ve masraflarından sorumludur. Özünde bulunan kusur, kalite ya da arıza ya da yanlış paketlenme yüzünden uçağı, insanları veya herhangi bir malı tehlikeye atabilecek eşyalar ve hayvanlar, Taşıyıcı tarafından bildirimde bulunulmaksızın ve Taşıyıcıya karşı herhangi bir yükümlülük doğurmaksızın masrafları gönderici ve alıcıya ait olmak üzere herhangi bir zamanda imha veya terk edilebilir.

11.3.5 Taşıyıcı, hayvanların doğal ölüm ya da ısırma, toslama, boynuzlama, tepme, sokma veya boğma gibi başka bir hayvanın ya da hayvanın kendi davranışı nedeniyle ölmesi ya da yaralanmasından veya hayvanın doğasından ya da doğal yatkınlık durumundan veya taşıma esnasında oluşan fiziksel çevredeki engellenemez değişikliklere dayanamamasından kaynaklanan herhangi bir kayıp, zarar veya masraftan sorumlu olmayacaktır.

11.3.6 Taşıyıcı, bir hayvan bekçisinin ölümü ya da yaralanması hayvanın kendi durum ya da davranışının sonucu ise ya da ölüm ya da yaralanmada hayvanın durum ya da davranışının bir katkısı olmuş ise hiç bir şekilde sorumlu olmayacaktır.

11.3.7 Kargonun, iklim değişikliği, sıcaklık değişikliği, yükseklik değişiklikleri veya taşımaya ilişkin diğer sıradan şartların bir sonucu olarak ya da kararlaştırılan taşıma süresinin uzunluğuna bağlı olarak maruz kaldığı bozulma, bayatlama ve eskimenin yol açtığı kayıp veya hasarlardan Taşıyıcı sorumlu olmayacaktır.

11.3.8 Azami sorumluluk sınırlaması

3.2. maddeye uygun olarak yapılmış özel değer bildirimini hariç Taşımaya uygulanacak konvansiyona veya o taşıma için geçerli ulusal veya uluslararası kurallara göre aksi belirtilmedikçe, tahrip, kayıp, hasarlı veya gecikmeli teslim durumunda Taşıyıcının sorumluluğu kilogram başına 17 Özel Çekim Hakkı (SDR) ile sınırlıdır.

11.3.9 Özel değer bildirimini

Gönderici sevkiyatın taşıyıcıya teslimi anında, sevkiyatın teslimine ilişkin menfaati konusunda özel değer bildiriminde bulunur, Taşıyıcı bu beyanı kabul eder ve gönderici malın taşınması için taşıyıcının talep edeceği ücreti öderse,.....11.3.8 maddede belirtilen toplam sorumluluk sınırlaması gönderen kişi için geçerli değildir. Bu durumda taşıyıcı, tahribat, kayıp, hasar veya gecikme durumunda, göndericinin varış yerindeki gerçek zararının daha az olduğunu kanıtlamadıkça azami tazminat miktarı özel değer bildiriminde beyan edilen miktardan ibaret olacaktır. Bu miktarın üzerinde uğranıldığı iddia edilen zararlara ilişkin taleplerinin ispat yükü göndericiye aittir.

11.3.10 Aksi açık bir yazılı düzenleme ile kararlaştırılmadıkça, Taşıyıcı hiçbir koşulda bu şartlara tabi olan taşımadan kaynaklanan herhangi bir dolaylı kayıp ya da zarardan, taşıyıcının söz

konusu kayıp ya da zarara maruz kalınabileceğinden haberi olsun ya da olmasın, sorumlu olmayacaktır. Bu zararlar bunlarla sınırlı olmamak üzere özellikle şunlardır; ilgili taşımadan kaynaklanan, ciro, kâr, kazanç veya kazanç kaybı, faiz kaybı, ticari işlem kaybı, döviz kuru riski, üretim kayıpları ve cezai şartlar. Şu kadar bu sınırlama, taşıyıcının veya eylemleri taşıyıcıya atfedilebilecek kişilerin kasıt ve ağır ihmali nedeniyle meydana gelen bedensel yaralanmalar, sağlık zararları veya yaşam kayıpları için uygulanmayacaktır. Taşımaya uygulanabilir olan kanun ve anlaşmalar bu düzenlemeden etkilenmez.

11.3.11 Taşıyıcının sorumluluğunun işbu kargo taşıma genel şartlarına uygun olarak hariç tutulması veya sınırlandırılması durumunda sözkonusu hariç tutma veya sınırlandırma, taşıyıcının acenteleri, çalışanları, temsilcileri veya taşıyıcının hizmet sağlayıcıları ve uçağı ya da başka herhangi bir ulaşım aracı taşıma için kullanılan tüm diğer taşıyıcılar ve onların acanteleri, çalışanları, temsilcileri, hizmet sağlayıcıları için de aynı şekilde geçerlidir.

11.3.12 Taşıyıcının, ek taşımalarından kaynaklanan görevlerini ağır ihmalden veya kasten ihlalinden veya taşıyıcının ek taşıma hizmetlerini uygun şekilde yerine getirmesi için ön koşul olan ve gönderenin uyulacağına düzenli olarak güvendiği veya güvenebileceği Taşıyıcı görevlerini ihlal etmesinden doğduğu kanıtlanmadıkça, Taşıyıcı adresten alım ve adrese teslim şeklindeki ek taşıma hizmetleri esnasında vuku bulan herhangi bir hasardan sorumlu değildir.

11.4 Kısmi teslimat durumunda sorumluluk

Alıcı veya kabul etmeye yetkili başka bir kişiye sevkiyatın tamamı değil, sadece bir kısmı teslim edilir veya gönderinin bir kısmı hasar görmüş, tahrip olmuş, kaybolmuş veya gecikmiş ise Taşıyıcının sorumlu olduğu miktarın belirlenmesi, (1929 tarihli Varşova Konvansiyonunu kapsamındaki taşımalarda) sözkonusu teslim edilemeyen sevkiyat parçasının içeriği ve değerine bakılmaksızın sadece teslim edilemeyen, hasar gören, tahrip olmuş, kaybolmuş veya gecikmiş ilgili kargonun toplam ağırlığı dikkate alınarak belirlenir.

11.5 Gecikmeden kaynaklanan zarardan sorumluluk

Taşıyıcı, kendisi ve adamlarının/hizmet sağlayıcılarının zarardan kaçınmak için tüm makul önlemleri aldığını, ya da kendisi ve adamları/hizmet sağlayıcıları için böyle önlemlerin alınmasının mümkün olmadığını kanıtlarsa gecikmeden kaynaklanan zararlardan sorumlu olmayacaktır. Bir sevkiyatın varış noktasına geç ulaşım ulaşmadığı, somut olayın koşullarına göre belirlenir. Madde 12.2. hükümleri gecikme durumuna da uygulanır. Ancak, gecikmeli taşımanın tamamlanması, daha düşük tarife veya daha düşük taşıma oranı talep etme ve gecikmeden kaynaklandığı iddia edilen zararı taşıma bedelinden mahsup etme ve tazmin için herhangi bir hak sağlamaz.

11.6 Kargonun değeri

Taşımanın tabi olduğu Konvansiyon ve diğer ulusal ve uluslararası düzenlemelerle getirilen sorumluluk sınırlamaları ile işbu kargo taşıma genel şartlarının ilgili maddeleri saklı kalmak kaydıyla, Tahrip, hasar veya kayıp durumunda, kargonunun Taşıma için teslim alındığı yer ve zamandaki değeri esas alınır.

Bununla beraber, kargonun bir kısmının ya da içinde bulunan herhangi bir objenin kaybolması, zarar görmesi ya da gecikmesi aynı hava konşimentosu kapsamında bulunan diğer paketlerin değerini etkilerse, söz konusu paketin ya da paketlerin toplam ağırlığı sorumluluk limitini belirlemede göz önünde bulundurulacaktır. Aksi yönde bir kanıtın bulunmaması halinde, kargonun kaybolan, zarar gören ya da geciken herhangi bir kısmının değeri kargonun toplam değerinin kargonun kaybolan, zarar gören ya da geciken kısmının kargonun toplam ağırlığına olan oranı kadar azaltılmasıyla belirlenecektir.

11.7 Tek dava şartı

Bir sevkiyat ile ilgili iddiaların tamamı, talebin dayanağından bağımsız olarak tek bir talep olarak kabul edilebilir ve bu iddianın dayanağı ne olursa olsun Sevkiyat ile bağlantılı tüm hasarlar tazmin edilmiş addedilir. Taşıyıcıya karşı dava açma hakkına sahip olan kişilerin kim oldukları ve kendi haklarının neler oldukları hususuna zarar getirmeksizin, bir dava sadece taşımanın tabi olduğu konvansiyonda tayin edilen koşullara ve sorumluluk sınırlarına uygun olacak biçimde açılabilir. Bu tür herhangi bir davada cezayı gerektirici, örnek teşkil eden ya da tazminat hükmünde olmayan hasarlar tazmin edilebilir olmayacaktır.

11.8 Mahsup / devir

Taşıyıcının hak iddialarına karşı mahsuplaşma iddiası ancak, söz konusu karşı hak iddiasının tartışmasız, tanınmış, kesinleşmiş olarak tespit edilmiş olması halinde mümkündür. Gönderenin taşıma sözleşmesinde doğan haklarını devir, ancak bu konuda taşıyıcıdan önceden yazılı alınmış olması kaydıyla mümkündür.

MADDE 12 - TAZMİNAT TALEPLERİ VE DAVALAR HAKKINDA SINIRLAMALAR

12.1 Sevkiyatın kargoyu teslim alma hakkı olan kişi tarafından kayıtsız ve şikâyetsiz olarak teslim alınması, aksi kanıtlanmadıkça sevkiyatın iyi durumda ve taşıma sözleşmesine uygun olarak teslim edildiğini ispat eder.

Hasar, hasara eş değer kısmi kayıp veya gecikme nedeniyle tazminat istemini ileri sürecek talep sahibi, hasara uğrayan mal, hasarın detayları, hasara uğranılan yaklaşık zaman konusunda yeterli açıklama içeren bir ihbarı yazılı olarak taşıyıcıya sevkiyatı tesliminden sonra derhal ve her halükarda 14 gün ki bu süre 1929 tarihli Varşova Konvansiyonu kapsamındaki taşımalar bakımından 7 gün; gecikme durumunda ise malın alıcının tasarrufuna geçmesinden sonra en geç 21 gün içinde ki bu süre 1929 tarihli Varşova Konvansiyonuna tabi taşımalar bakımından 14 gündür. Şu kadar ki teslim edilmeme durumunda bu süre konşimentonun

düzenlenmesi ya da sevkiyatın taşıyıcı tarafından depoya kabulünden itibaren 120 gündür. Bu konuda Taşıyıcı tarafından açık bir yetki verilmediği ve ihbar yapılabileceği ilan edilmediği sürece, alıcının handling/sevk şirketi gibi taşıyıcının hizmet sağlayıcılarına yaptığı ihbarlar geçerli değildir. Bildirim yazılı olmak zorundadır.

12.2 Bildirim süresine uyulmaması

Bildirim zamanında yapması Taşıyıcı tarafından hileli davranışlarla önlenmediği sürece, bildirim sürelerine uyulmaması halinde Taşıyıcıya karşı açılacak her tür dava hakkı düşer.

12.3 Dava açma süresi

Madde 1.4. de belirtilen uygulanabilir Konvansiyona tabi taşımalarda iki yıllık hak düşümü süresi içinde dava açılmaması durumunda, Taşıyıcıya karşı tazminat davası açma hakkı son bulur. Madde 1.4. belirtilen Konvansiyon taşıma için uygulanabilir değilse ilgili ulusal/uluslararası düzenlemede öngörülen hak düşümü ya da hariç tutma/zaman aşımı süreleri geçerlidir. Süre, hava aracının varış yerine ulaştığı veya ulaşmış olması gereken ya da taşımanın durdurulduğu tarihten itibaren başlar.

Taşıyıcının hasar bildirim sürelerine ya da dava açma sürelerine uyulmamasına rağmen, tazminat ödemesi yapması, ya da ödeme teklifinde bulunması, dava durumunda ya da taşıyıcının sorumluluk sınırlarının üzerinde bir taleple karşılaşması halinde bildirim sürelerinden ya da dava açma sürelerinden feragat ettiği anlamına gelmez.

MADDE 13 - GEÇERLİ VE YETKİLİ HUKUK DÜZENİ

İşbu kargo taşıma genel koşullarından kaynaklanan veya bunlarla bağlantılı ihtilaflar Türk Hukukuna tabidir.

Madde 1.4.'de belirtilen uygulanabilir konvansiyona tabi durumlarda tazminat davası yalnızca akit devletlerden birinin ülkesinde ve davacının seçimine göre Taşıyıcının merkez ofisinin bulunduğu yer veya sözleşmenin akdedildiği şubenin olduğu yer ya da kargonun varış yeri mahkemesinde açılabilir.

13.1 Konşimento, sevkiyat kaydı ya da işbu Kargo taşıma Genel koşullarında yer alan hükümlerin yürürlükteki kanunlara, resmi mevzuata, emirlere ya da gerekliliklere aykırı olması halinde, konşimento, sevkiyat kaydı ya da taşıma koşullarının sair hükümleri bundan etkilenmeyecektir. Geçeriz hüküm yerine, sözleşmenin ekonomik içeriğine göre geçersiz hüküm yerine hukuken uygulanabilir düzenleme tatbik edilecektir.

MADDE 14 - DÜZELTME VE FERAGAT

14.1 Taşıyıcının hiçbir acentesi, hizmet sağlayıcısı ya da temsilcisi taşıma sözleşmesinin veya işbu kargo taşıma genel koşullarının herhangi bir hükmünü ya da uygulama koşullarını değiştirmeye, düzeltmeye ya da ondan feragat etmeye yetkili değildir.